รายงานผลการประเมินคุณภาพองค์กรภายในคณะแพทยศาสตร์ ระดับภาควิชา ประจำปี 2565

ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน

ตรวจประเมิน วันพฤหัสบดี ที่ 13 กันยายน 2565

รายนามผู้ตรวจประเมินทีม M

1.	ศ.นพ.มานิต	ศรีสุรภานนท์	หัวหน้าทีมผู้ตรวจประเมิน
2.	รศ.ดร.อนุลักษณ์	จันทร์คำ	ผู้ตรวจประเมิน
3.	ผศ.พญ.อุบล	แสงอนันต์	ผู้ตรวจประเมิน
4.	รศ.พญ.สุวิชา	แก้วศิริ	ผู้ตรวจประเมิน
5.	นายสุมิตร	คำพุทธ	เลขานุการ

<u>ส่วนที่ 1: ข้อคิดเห็นต่อบริบทและสถานการณ์ของภาควิชา</u>

จากบริบท สถานการณ์การแข่งขัน และความเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ภาควิชาเผชิญ ทีมผู้ตรวจประเมิน มีความเห็นเพิ่มเติมในส่วนของโอกาสเชิงกลยุทธ์ด้านสำคัญ และความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญ ซึ่งประเด็นเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของภาควิชาให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

ลำดับที่	ประเด็น	ข้อคิดเห็น
โอกาสเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญของภาควิชา (เพิ่มเติม)		
1	มีการวางแผนเปิดหลักสูตรใหม่หลายหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นการเกิดหลักสูตรอบรมอาชีวเวชศาสตร์ เกิดหลักสูตร PhD. Medical Science (Digital Health) ตอบสนองนโยบายทั้งระดับคณะฯ และระดับภาควิชา	- ยังไม่พบความชัดเจนในการหากลุ่มลูกค้าในอนาคตและคู่เทียบ และการประชาสัมพันธ์หลักสูตร - ยังไม่พบความชัดเจน ในการหาสมรรถนะหลักที่โดดเด่นของภาควิชาเพื่อต่อยอดการพัฒนาภาควิชา และกำหนดเป้าหมายขององค์กร - ยังไม่พบการรายงานเสียงของลูกค้าในหลักสูตรหลังปริญญา - ยังไม่พบแนวทางการแสวงหาพันธมิตรในการฝึกอบรมในแต่ละหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรที่วางแผนจะเปิดใหม่ หรือหลักสูตรที่มีสถาบันอื่นเปิดมานานแล้ว
2	อาจารย์รุ่นใหม่	- จำนวนอาจารย์ใหม่ร้อยละ 67 ของอาจารย์ทั้งหมด มีความมุ่งมั่นสูง และมีความเชี่ยวชาญหลากหลายสาขา แตกต่างจากสาขาที่เคยมีอยู่เดิม - ยังไม่พบความชัดเจนของแนวทางการถ่ายทอดองค์ความรู้ประสบการณ์ในการทำงาน และระบบพี่เลี้ยง - ยังไม่พบความชัดเจนของการบูรณาการจากองค์ความรู้ที่หลากหลายในการส่งเสริมศักยภาพของอาจารย์รุ่นใหม่ และการส่งเสริมให้บุคลากรคงอยู่กับภาควิชา

		- บุคลากรรุ่นใหม่ต้องวางแผนไปเรียนเพิ่มเติม (เช่น occupational medicine) เพื่อให้หลักสูตรฝึกอบรมที่จะเปิดในอนาคตสามารถแข่งขันกับสถาบันอื่นที่เปิดมานานแล้วได้
3	การเกิด Research Unit of Occupational and Environmental Medicine	- ยังไม่พบความชัดเจนของการสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการวิจัยต่างสถาบัน และต่างประเทศ
4	ด้านวิจัย	- ผลงานวิจัยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และ มากกว่าร้อยละ 80 อยู่ใน quartile 1-2 สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในทางคลินิกได้จริง - มีการตั้งเป้าจำนวนผลงานตีพิมพ์ของแต่ละสาขาและของอาจารย์แต่ละท่านอย่างชัดเจน และสามารถทำได้จริง - ยังไม่พบความชัดเจนในการหาคู่ความร่วมมือและพันธมิตรด้านงานวิจัย โดยเฉพาะในต่างประเทศ ซึ่งอาจพัฒนาได้โดยเข้าร่วมกับ global health research center ของคณะ - ยังไม่ปรากฏแนวทางการทำให้มีผลงานตีพิมพ์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน - ยังไม่พบความชัดเจนในการนำผลงานวิจัยมาต่อยอดหรือใช้เพื่อพัฒนาพันธกิจอื่น หรือสร้างระบบฐานข้อมูลงานวิจัยของภาควิชา
ความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญของภาควิชา (เพิ่มเติม)		
1	การกำหนดชุมชนกลุ่มเป้าหมาย	- บุคลากรทั้งองค์กรมีความเข้าใจไปในแนวทางเดียวกัน ในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายชุมชนที่กว้างขวางโดยไม่ยึดติด geographic area และครอบคลุมทั้ง Rural urban industrial - ยังไม่พบความชัดเจนในการเลือกชุมชนกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพันธกิจและการหาคู่ความร่วมมือหรือพันธมิตร เพื่อการส่งเสริมการดำเนินการของภาควิชาอย่างยั่งยืน - ยังไม่พบความชัดเจนในการจัดลำดับหรือเลือกกลุ่มลูกค้าที่สำคัญ สำคัญ การกำหนดนี้อาจช่วยภาควิชากำหนดภารกิจให้เหมาะสมกับอัตรากำลังและพันธกิจของภาควิชาได้
2	การหาคู่เทียบ	- การหาข้อมูลของคู่เทียบมีข้อจำกัด - สาขาวิชาและการให้บริการด้านเวชศาสตร์ชุมชนในระดับประเทศยังมีความหลากหลาย อาจมีการเปิดสาขาใหม่ในอนาคต และหลักสูตรกลางอยู่ในระหว่างการขอรับรองจากแพทยสภา - มีผลงานวิจัยสูงเมื่อเทียบกับสถาบันอื่น ภาควิชากับควรพยายามหาคู่เทียบในพันธกิจอื่นด้วย - ยังไม่พบความชัดเจนในการหาคู่เทียบให้เหมาะสม หรือใกล้เคียงกับบริบทของภาควิชาในระดับประเทศหรือต่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด
3	การเปิดให้บริการใหม่และการให้บริการชุมชนในเชิงรุก เช่น คลินิกอาชีวเวชกรรม	- มีการเปิดให้บริการคลินิกอาชีวเวชกรรม การให้บริการชุมชนในเชิงรุกมากขึ้น ทั้งจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน และมีแนวโน้มขยายการให้บริการในอนาคต

		- มีการหาคู่ความร่วมมือและการจัดหาสถานที่เพื่อรองรับการปฏิบัติงานของนักศึกษาในหลักสูตรปัจจุบันและหลักสูตรที่จะเปิดในอนาคต - ยังไม่พบความชัดเจนในการหาคู่ความร่วมมือหรือพันธมิตรนอกภาควิชา - มีสถานที่การให้บริการหลายแห่ง และเริ่มเห็นการร่วมมือกับ PCT อื่น เช่น stroke unit - ภาควิชาอาจต้องวางแผนเพิ่มเติม หากคณะไม่สามารถเพิ่มจำนวนบุคลากรให้ได้ตามต้องการ

ส่วนที่ 2: ผลการประเมินกระบวนการที่สำคัญของภาควิชา

หมวด 2: กลยุทธ์	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	**โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)**
2.1 การจัดทำกลยุทธ์: กำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงานของภาควิชา	
การพัฒนาหลักสูตร - ภาควิชามีการจัดตั้ง Research Unit of Occupational and Environmental Medicine รองรับปัญหาสุขภาพที่เกิดจากอาชีพและสิ่งแวดล้อมที่มากขึ้น และยังไม่มีศาสตร์ดังกล่าวในภาคเหนือ	– ภาควิชาอาจพิจารณาการยกระดับกลุ่มชุมชนเป้าหมาย โดยเฉพาะด้านการวิจัยในด้าน PM 2.5 ให้กว้างกว่าระดับภาคเหนือหรือระดับนานาชาติ รวมทั้งหาความร่วมมือด้านวิจัยกับสถาบันต่างประเทศ เช่น เข้าร่วมกับ global health research center ของคณะ – ยังไม่พบแนวทางการหาคู่ความร่วมมือหรือพันธมิตร ซึ่งมีเป้าหมายการดำเนินการคล้ายกันหรือมีกลุ่มลูกค้าเดียวกัน
- ภาควิชามีการวางแผนเปิดหลักสูตรใหม่หลายหลักสูตร ตอบสนองนโยบายระดับคณะฯ และมีโอกาสเป็นหลักสูตรชั้นนำในประเทศ - ภาควิชามีการเปิดคลินิกที่ให้บริการมากขึ้น	- ภาควิชาควรพิจารณาอัตรากำลังโดยเฉพาะ หลักสูตร PhD.Medical Science (Digital Health) ซึ่งมีอัตรากำลังน้อย และการเพิ่มคลินิกบริการ อาจเน้นการประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ของคณะฯ - ภาควิชาควรพิจารณาการหาคู่ความร่วมมือหรือพันธมิตรในการดำเนินการแต่ละหลักสูตรทั้งหลักสูตรปัจจุบันหรือที่จะเปิดในอนาคต และอาจจะสามารถแข่งขันกับสถาบันอื่นที่เปิดมานานแล้ว
2.2 การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ: การถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ของภาควิชาไปสู่การปฏิบัติทั่วทั้งองค์กร	
- ภาควิชามีจำนวนผลงานวิจัยตีพิมพ์สูงกว่าเป้าหมายของคณะและกว่าร้อยละ 80 อยู่ในระดับ Q1 และ Q2 - มีการพัฒนาระบบการให้บริการด้านคลินิก	-ไม่พบแนวทางการต่อยอดผลงานวิจัยให้บูรณาการกับพันธกิจอื่น ที่สอดคล้องกันทั้งหน่วยงานและตรงกับความต้องการของลูกค้าในแต่ละพันธกิจ
2.3 แผนด้านบุคลากรที่สำคัญที่สนับสนุนแผนกลยุทธ์ของภาควิชา	
-	- ไม่ปรากฏกระบวนการสรรหาอาจารย์ บุคลากรเพื่อเข้าปฏิบัติงานในภาควิชา - ไม่พบแนวทางการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรให้เกิดความผูกพัน อัตราการคงอยู่แม้บุคลากรจะมีภาระงานหนัก

ภาควิชามีบุคลากรสนับสนุนน้อยแต่สามารถให้การบริการและเปิดหลักสูตรต่างๆ ได้มากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ	- ไม่ปรากฏถึงแนวทางการวางแผนด้านอัตรากำลังเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต - ภาควิชาควรพิจารณาหาความร่วมมือกับหน่วยงานหรือพันธมิตรอื่น

หมวด 3: ลูกค้า	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	**โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)**
3.1 การจำแนกลูกค้า	
ภาควิชามีการกำหนดกลุ่มลูกค้าตามพันธกิจ	- ไม่ปรากฏแนวทางการหานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในอนาคต - เนื่องจากลูกค้ามีความหลากหลายมาก ภาควิชาอาจต้องจัดกลุ่มลูกค้าหลักสำหรับพันธกิจต่าง ๆ
3.2 การรับฟังลูกค้า และการได้สารสนเทศจากลูกค้าเพื่อให้ภาควิชานำไปใช้ต่อได้	
เป็นภาควิชาในดวงใจ จากผลประเมินจากลูกค้าในหลักสูตรก่อนปริญญา	- ภาควิชาควรเพิ่มความหลากหลายของช่องทางการรับฟังเสียงของลูกค้า - ยังไม่พบการรายงานผลการรับฟังลูกค้าในหลักสูตรหลังปริญญา และด้านการบริการและการวิจัย
3.3 ความผูกพันของลูกค้า: ประสบการณ์ และการจัดการความสัมพันธ์	
-	-ไม่พบการดำเนินการที่สอดคล้องกับความคาดหวังของลูกค้า จากตาราง OP4 : ลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญของภาควิชา และลูกค้าด้านการวิจัย
3.4 การปฏิบัติที่เป็นธรรม – Fair Treatment	
ภาควิชาเริ่มตระหนักในเรื่องของภาระงานที่เพิ่มขึ้นของบุคลากรในภาควิชา และได้เริ่มมีการพิจารณาบริหารจัดการเรื่องของภาระงานให้เสมอภาคกัน ทั้งนี้จะทำให้สามารถคงอัตรากำลังของบุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบันได้	-
3.5 การใช้ข้อมูลเสียงของลูกค้าและตลาดของภาควิชา	
ภาควิชามีการจำแนกกลุ่มลูกค้าชัดเจน รวมถึงมีกระบวนการรับฟังเสียงของลูกค้าเพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน	-ยังไม่พบความชัดเจนการใช้ข้อมูลเสียงของลูกค้าด้านการบริการและการวิจัย

หมวด 4: การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	**โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)**
4.1 การวัด วิเคราะห์ และทบทวนผลการดำเนินการของภาควิชา	
	-ภาควิชาอาจพิจารณากำหนดตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น การสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด หรือตัวชี้วัดที่

	สามารถหาคู่เทียบได้ เช่น หลักสูตรเดียวกัน การบริการหรือการวิจัยที่คล้ายกัน
4.2 การจัดการความรู้ของภาควิชา	
-	-ไม่ปรากฏวิธีการรวบรวม จัดเก็บ การเผยแพร่องค์ความรู้ ประสบการณ์ แนวปฏิบัติที่ดี เพื่อถ่ายทอดสู่อาจารย์ใหม่หรือชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
-	ภาควิชาควรพิจารณาเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัยเพื่อรับใช้สังคม และการนำผลงานวิจัยมาประยุกต์ใช้สำหรับชุมชนเป้าหมาย

หมวด 5: บุคลากร	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	**โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)**
5.1 การประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากรของภาควิชา	
-	- ยังไม่พบความชัดเจนของการจัดลำดับความสำคัญในการคัดเลือกบุคลากรที่ภาควิชาต้องการในอนาคต - ภาควิชาควรพิจารณาหาแนวทางส่งเสริมการอบรม/พัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ เพื่อรองรับการเปิดหลักสูตรฝึกอบรมในอนาคต เพื่อให้สามารถแข่งขันกับสถาบันชั้นนำทั้งในและต่างประเทศ
5.2 บุคลากรใหม่: แนวทางในการสรรหา ว่าจ้างและดูแลบุคลากรใหม่	
	-ยังไม่ปรากฏความชัดเจนของแผนกลยุทธ์เชิงรุกในการสรรหาบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของภาควิชา
-	- ภาควิชาควรพิจารณาหาแนวทางเพื่อให้แน่ใจได้ว่าบุคลากรจะคงอยู่ต่อไปกับภาควิชา - ยังไม่พบความชัดเจนของการจัดสรรอัตรากำลังให้เหมาะสมตามภาระงาน รวมถึงการ Orientation บุคลากรใหม่หรือระบบพี่เลี้ยง
5.3 วัฒนธรรมองค์กร	
บุคลากรมีความรัก ความผูกพัน ความทุ่มเท และต้องการร่วมพัฒนาภาควิชา และมีการสนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกัน ภาควิชามีการสื่อสารผ่านหลายช่องทางที่หลากหลาย บุคลากรสามารถให้บริการกับลูกค้าทดแทนกันได้ มีการสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร	- ภาควิชาอาจนำค่านิยม CQIT ของคณะฯ มาปรับใช้ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การวิจัย Research Unit - ไม่พบความชัดเจนเรื่องแนวทางการจัดลำดับความสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรแต่ละระดับ - ไม่พบความชัดเจนเรื่องแนวทางการถ่ายทอดการปฏิบัติงานจากอาจารย์พี่เลี้ยง หรือผู้มีประสบการณ์เพื่อให้อาจารย์ที่รับเข้ามาใหม่ได้เรียนรู้
5.4 การพัฒนาผลการปฏิบัติงานของบุคลากรของภาควิชา	
-	-

หมวด 6: การปฏิบัติการ	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	**โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)**
6.1 กระบวนการทำงานที่สำคัญของภาควิชา	
การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	- ภาควิชาควรพิจารณากำหนดการสร้างงานวิจัย ที่ตรงความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับแนวทางของภาควิชา
6.2 การจัดการโอกาสสร้างนวัตกรรม: แนวทางสร้างนวัตกรรม จากโอกาสเชิงกลยุทธ์ของภาควิชา	
-	- การหาช่องทางประชาสัมพันธ์ผลงานของภาควิชาให้ชุมชนเป้าหมาย ลูกค้า คู่ความร่วมมือหรือพันธมิตรทั้งปัจจุบันและอนาคต
6.3 ความต่อเนื่องทางธุรกิจ และความสามารถในการฟื้นตัว	
-	-การรับมือสถานการณ์โควิด-19 ที่อาจส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาแพทย์ในปัจจุบัน

หมวด 7: ผลลัพธ์ที่สำคัญของภาควิชา	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	**โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)**
7.1 ผลลัพธ์การดำเนินการตามแผนกลยุทธ์สำคัญของภาควิชา	
ภาควิชามีการสร้างผลงานวิจัยที่เฉพาะต่อหน่วยงาน ภาควิชามีหลักสูตรฝึกอบรมอาชีวเวชศาสตร์ที่ดึงดูดลูกค้า	-การหาแนวทางให้ผลลัพธ์การดำเนินการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

<u>ส่วนที่ 3: แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศของภาควิชา (Best Practice)</u>

ภาควิชามีแนวทางการดำเนินงานที่โดดเด่น ส่งผลดีต่อภาควิชา และสามารถนำไปแลกเปลี่ยน แบ่งปันในระดับคณะ เพื่อส่งผลให้ภาควิชา และหน่วยงานอื่น เรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนางานต่อไป คือ

แนวทางการดำเนินงานในด้าน (เกณฑ์ TQA หมวด 6.1)
- กระบวนการทำงานที่สำคัญของภาควิชา
ชื่อกระบวนการ Best Practice
- การจัดการเรียนการสอนกระบวนวิชา Community Health and Health Promotion 4
แนวทางการดำเนินงานโดยสรุป
- การจัดลงชุมชน 2 สัปดาห์ ที่ รพ.สต. สามารถตีพิมพ์ได้ 2 เรื่อง - การปรับการดำเนินการตามข้อเสนอจากนักศึกษา - การวางแผนให้ครอบคลุมกลุ่มชุนชนเป้าหมายให้กว้างขวางขึ้น
ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาต่อยอด
- การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กับหลักสูตรอื่นของภาควิชาและการสร้างผลงานให้สอดคล้องกับการบริการ การวิจัยของภาควิชา

แนวทางการดำเนินงานในด้าน (เกณฑ์ TQA หมวด 2.1)
- การจัดทำกลยุทธ์: กำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงานของภาควิชา การพัฒนาหลักสูตร
ชื่อกระบวนการ Best Practice
- หลักสูตรหลากหลาย
แนวทางการดำเนินงานโดยสรุป
- การวางแผนเปิดหลักสูตรใหม่หลายหลักสูตร ที่ตอบสนองนโยบายระดับคณะฯ และมีโอกาสเป็นหลักสูตรชั้นนำในประเทศ - มีอาจารย์รุ่นใหม่ที่มีความมุ่งมั่นสูงและมีความเชี่ยวชาญหลากหลายสาขา - มีการวางแผนสร้างฐานการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการเปิดหลักสูตรในอนาคต
ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาต่อยอด
- การหาคู่ความร่วมมือหรือพันธมิตร ซึ่งมีเป้าหมายการดำเนินการคล้ายกันหรือมีกลุ่มลูกค้าเดียวกัน

ส่วนที่ 4: ปัญหา อุปสรรคสำคัญของภาควิชา และความต้องการในการรับการสนับสนุนจากคณะ

ประเด็นที่	รายละเอียด
ปัญหาและอุปสรรคในระดับคณะ เช่น การบริหารงาน โครงสร้างการบริหารงาน	
	-
ปัญหาและอุปสรรคในระดับภาควิชา เช่น การบริหารงาน โครงสร้างการบริหารงาน	
1.	ภาระงานบริการของคณาจารย์เริ่มมากขึ้นมีผลกระทบภาระงานด้านอื่นๆ
3.	อัตรากำลังบุคลากรน้อยเมื่อเทียบกับภาระงานในปัจจุบัน และที่กำลังขยายในอนาคต
ความต้องการการสนับสนุนจากคณะ	
1.	อัตรากำลังบุคลากรของภาควิชาเพิ่ม
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ไปยังทีมบริหารคณะ	
1.	พิจารณาหาแนวทางส่งเสริมการเปิดหลักสูตร การวิจัย และ/หรือการบริการ จากความร่วมมือของบุคคลากรจากหลายหน่วยงานที่เชี่ยวชาญและมีศักยภาพในสาขาใกล้เคียงกันหรือส่งเสริมกัน เช่น ระบาดวิทยา, action for PM2.5, medical informatics